

kelenföldi evangélikus

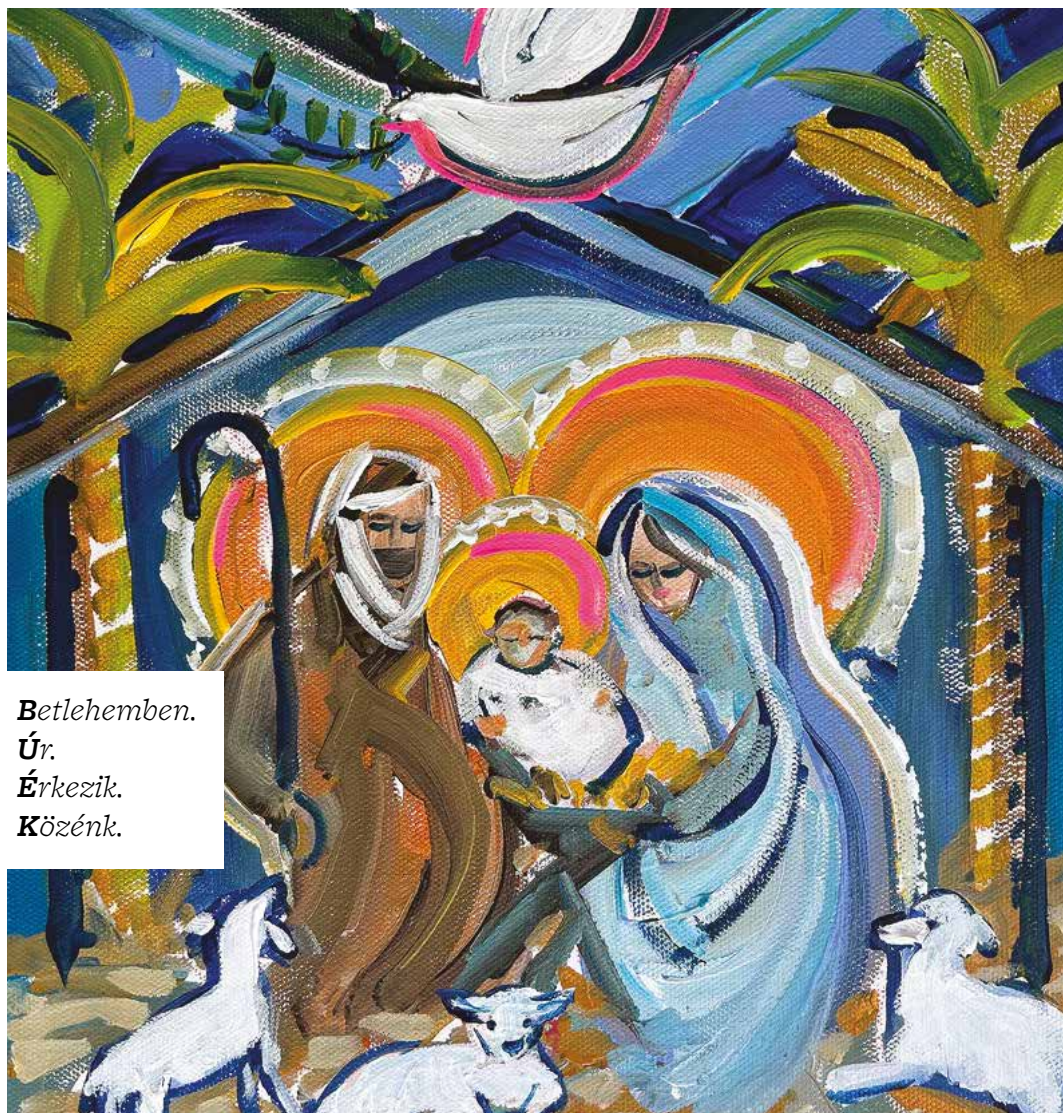

hírlevél

4.

XXIX.
évfolyam
2025. tél

Istennel | hittel | szeretettel | szolgálattal

*Betlehemben.
Úr.
Érkezik.
Közénk.*

Karácsonyi terminál

Az *Igazából szerelem* (Love Actually) című, 2003-ban bemutatott romantikus vígjáték megtekintése mind a mai napig sokaknak hozzátartozik az adventi-karácsonyi időszak kötelező kúrjaihoz. Része a felkészülésnek, része a dinamikának, része az ünnepi hangulat fokozásának. A film kultikus nyitójelenetében különböző repülőtéri terminálok sűrűjében találjuk magunkat, ahol családtagok, barátok, szerelmesek, rég nem látott rokonok ölelik meg egymást, meghatódnak, örülnek, sírnak, nevetnek. Az ideális világ egy paradigmájaként ábrázolja Richard Curtis rendező ezen különleges találkozásokat, ahol távolságból közelség, várakozásból szeretet születik.

Az adventi időszakban megsokszorozódnak találkozásaink, de vajon mennyi végződik öleléssel? A karácsonyi ünnepek alatt ritkán látott családtagokkal ülünk újra egy asztalhoz, de vajon van-e miről beszélgetnünk? Az adventi időszak - mely eredetileg böjti időszak - vajon figyelmeztet-e minket arra, hogy odaforduljunk azokhoz, akiknek a hiányról szól az ünnep? A karácsonyi időszak alatt, amikor

oly sokszor esünk túlzásokba, vajon képesek vagyunk-e elengedni a sok kísértését, és belekapaszkodni a kevésbe - valójában csak egybe -, amire valóban szükségünk van?

Betlehemben olyan Úr érkezik meg közénk, aki nemcsak életünk repüléseiben, zuhanásaiban, de életünk termináljaiban is velünk van. Akkor is ott van, amikor indulunk, és akkor is, amikor megérkezünk. Akkor is, amikor boldog a karácsonyunk, és akkor is, amikor soha ilyen szomorú nem volt.

Kívánom minden kedves olvasónknak, gyülekezeti tagunknak közelben és távolban, hogy érezzük meg, mit is jelent: Ő érkezik. Úrként. Aki képes rendet tenni, utat mutatni, célt adni, és a szeretet ünnepének, de az ünnep szeretetének is keretet, tartalmat adni. Hála Istennek, hogy egyszülött Fiát adta. Aki hisz Őbenne, a Megtartóban, annak nemcsak örök élete lesz, hanem már van is.

Betlehemben.

Úr.

Érkezik.

Közénk.

☞ GÁNC S TAMÁS

Ejha! Mert nem csak a kályha-csempék kiváló történetmesélők...

Sárik Eszter kérdezi dr.Isó M. Emesét

Elsőként arra kérnélek, hogy kicsit mutasd be magad a Hírlevél olvasóinak. Honnan jössz? Hogyan alakult a kelenföldi kötődésed?

Egy borsodi kisfaluban, Kurityánban nőttem fel: négyen vagyunk testvérek, ma mind a négyen a világ nagyon különböző pontjain élünk. A szüleink tudták, hogy az egyetlen lehetőségünk a „kitörésre”, ha tanulunk. Így kerültem előbb Kazincbarcikára, majd Miskolcra, később Budapestre. Itt, az egyetemi tanulmányaim során ismerkedtem meg a (ma már) férjemmel és az ő révén az evangélikus egyházzal, a lutheri tanítással. Bár katolikusként keresztelkedtem, nem voltam rendszeres templomba járó, Gergő számára viszont teljesen egyértelmű volt, hogy a hite rendezi, áthatja a mindennapjait. Ehhez jó volt kapcsolódni. Mivel itt laktam az egyetemi évek alatt a Fadrusz utcában, itt ragadtunk. Kelenföld pedig szívesen fogadott minket!

Mesélnél nekünk arról, hogy mikor és milyen módon kerültél kapcsolatba a művészettörténettel?

Művészeti középiskolába jártam, ahol meghatározó és mintha tanáraim, sőt, mestereim voltak. A tárgyalás helyett azonban sokkal jobban foglalkoztatott a képek és szobrok mögött rekonstruálható történet. Mindig is az a kérdés érdekelt egy-egy alkotás előtt állva, hogy miért ezt és miért így készítette el az adott mester - mondjuk - 500 évvel ezelőtt. És még inkább az, hogy hogyan kellene elképzelnünk eredeti környezetében. Ma főként múzeumban, az eredeti kontextusából

kiragadva látjuk a festményeket, amelyekhez korábban szokások kapcsolódhattak. Az egyetemnek úgy indultam neki, hogy a századforduló művészetét, a szecessziót fogom kutatni, de a tanárainknak köszönhetően leragadtam a középkornál.

2025 februárjában védted meg a PhD dolgozatod, aminek a témája (A profán forradalma: Késő középkori képi nyelvről és ikonográfiai sajátosságokról a Magyar Királyság kályhacsempéinek tükrében) számomra önmagában kuriózum volt. Hogyan figyeltél fel a kályhacsempékre mint potenciális történetmesélőkre?

2010 óta foglalkozom a kályhacsempékkel, amelyekhez részben a véletlen vezetett. Azt tudtam, hogy ikonográfiai kutatásokat akarok végezni, és az egyik professzorom hívta fel a figyelmemet erre a tárgycsoportra. Hamar beléjük szerettem: minden megtalálható rajtuk, ami a középkori embert foglalkoztatta. Ha tudni akarjuk, hogy milyen kérdések foglalkoztatták, milyen olvasmányok biztatták és milyen történetek mulattatták a régmúlt korok embereit, kitűnő forrásnak bizonyulnak a kályhacsempéken

megjelenő ábrázolások: bibliai jelenetek, szentek, hősök, fabulák, közmondások és világi történetek szereplői elevenednek meg rajtuk. Akár egy középkori képgyűjtemény, amely segítségével a legjobb történetek idézhetők fel.

A történetmesélés azonban korántsem csak a kályhacsempék sajátja, te magad is így aposztrofálsd magad a honlapodon, amin belül az EJHA! keretében folyamatosan ellátod az érdeklődőket izgalmasabbnál izgalmasabb művészettörténethez kapcsolódó történetekkel. Mesélnél erről egy kicsit?

Idén márciusban indítottam el, és ejha! névre kereszteltem a művészettörténeti „magazinomat”. Három dolog foglalkoztatott, amikor kipattant az ötlet a fejemből. Egyrészt az, hogy az embereknek mennyire zsigerileg szükségük van a történetekre. A kis közösségeknek mindig is megvoltak a maguk történetmondói, és az a helyzet, hogy a művészettörténészek tele vannak remek sztorikkal. Másrészt, miután sikeresen megvédtem a doktorim, úgy éreztem, hogy nem helyes, hogy ezek az óriási lélegzetvételű munkák valójában nagyon szűk réteg

számára érthetők és hozzáférhetők, miközben a bölcsészettudományok társadalmi megítélése rengeteget romlott az elmúlt évtizedek alatt. Tehát úgy éreztem, hogy társadalmi felelősségvállás is valahogyan „visszaadni” a művészetet a szélesebb közönségnek (amelyhez egyébként sem fér hozzá mindenki, mert 2025-ben is vannak, akiknek szinte lehetetlen eljutniuk akár csak a megyei múzeumok valamelyikébe is). A harmadik pedig már ezekből következett: mi az az eszköz, amely segít a hétköznapiakban lelassulni, és segít közelebb hozni a régi mesterek munkáit? Hiszem, hogy a művészet jobba tesz, kutatások bizonyították már, hogy boldogsághormont termel, tehát jól tesz az emberek mentális jóllétének. S úgy tűnt, ha hírlevelet írok, sikerül közben közösséget is építeni. Így a feliratkozók minden kedd reggel kapnak tőlem egy levelet, amelyben egy-egy alkotást vagy művészettörténeti izgalmat mutatok be röviden, közvetlen hangvétellel. Ennek köszönhetően mostanra több mint 1800-an gondolkodunk együtt középkori műalkotásokról.

A jövőbeli terveid mellett még egy rövid, ám igen fontos kérdésem

lenne: honnan és hogyan van ennyi mindenre energiád a két gyönyörű kislányod mellett?

Hú! Nagyon szeretnék kurátorkodni, tehát kiállítások koncepcióit kidolgozni, és ezzel az eszközzel is közvetíteni a művészetet a nagyközönség felé. Mindig is szerettem tanítani, remélem, hogy még sokáig lesz rá lehetőségem: ha műhelymunkában lehet közösen gondolkodni a hallgatókkal egy-egy kérdésről, illetve ha sikerül őket úgy segítenem, hogy csak terelem őket, de megtalálják a helyes válaszokat, annál jobbat nehezen tudok elképzelni. És persze, mint a legtöbb bölcsész, én is sokat dolgozom azon, hogy elkészüljek végre valamelyik könyvemmel. Az időmenedzsment sosem volt igazán az erősségem, azt hiszem, ezt a lányaim mellett tanultam meg igazán. De a legfőbb, hogy a férjem nélkül biztosan nem menne. Ő ismeri a bizonytalanságaim, gyengeségeim, és szerencsémre tudja, hogyan segítsen ki, amikor ezek eluralkodnak rajtam. Nem utolsósorban pedig: azon szerencsések közé tartozom, akik időről időre azzal kereshetik a kenyerüket, ami igazán lelkesíti őket – ilyen az is, hogy én szerkeszthetem egyházunk kulturális lapját,

a Credót. Ráadásul könnyedén beszélhetek úgy a korszakomról, hogy közben az evangélikusságot is hirdetem, hiszen a reformáció művészetre gyakorolt hatása is az általam kutatott témák közé tartozik.

Köszönöm a kérdéseket! Jó alkalom a számadásra.

☞ SÁRIK ESZTER

Csendben végzett munka dicsérete

Átadták a 2025. évi Ordass- és Prónay-díjakat

Idén is különleges életúttal bíró, fontos szolgáltatokat vállaló személyeket ismertek el a Magyarországi Evangélikus Egyház legmagasabb kitüntetései. Az Ordass Lajos-díjat 2025-ben Rusznyák Dezső felvidéki lelkésznek, a Prónay Sándor-díjat Csorba István karnagynak ítélte a kuratórium, aki ezer szálon kötődik gyülekeztünkhöz. Az elismeréseket november 11-én, a Márton-napi ünnepség keretében adta át Szemerei János elnök-püspök és Pröhle Gergely országos felügyelő.

Az egyszerre hivatalos és családi jellegű ünnepség résztvevőit Pröhle Gergely országos felügyelő köszöntötte, kiemelve: az evangélikus közösség „kicsinysége” nem

hátrány, hanem előny, mert személyes kapcsolatokon, bizalmon és fegyelmezett közösségi életen

alapul. A díjak alapítására visszatekintve felidézte: a cél az volt, hogy méltó módon ismerjék el mind a lelkészek, mind a nem lelkészek életművét – különös tekintettel azokra, akik helyi szinten, csendben végeznek értékes munkát.

A kitüntetettek személyére utalva az országos felügyelő szólt az egyháznak a határon túli magyar anyanyelvű evangélikussággal kapcsolatos feladatáról; fontos kifejezésre juttatni, hogy „az a közösség, ami a történelem vihariban megbomlott, mégis tudjon valahogy egyben maradni”. Az egyházzene kapcsán pedig kiemelte, hogy az nemcsak hitelményt ad, hanem közösségetermelő erővel is bír. Zárásként személyes hangon gratulált a díjazottaknak.

Az Ordass Lajos-díj – a lelkészeknek adható legmagasabb evangélikus egyházi kitüntetés – átadását rövidfilmmel kiegészített laudációval vezette fel Fabiny Tamás. Az Északi Egyházkerület püspöke Rusznyák Dezső nyugalmazott felvidéki lelkészt méltatta. A kitüntetett sajnálatos módon egészségi állapota miatt személyesen nem lehetett jelen az alkalmon, a levetített képsorok révén mégis „megszólalhatott”. Fabiny

Tamás még 2002-ben a Duna Televízió szerkesztő-riportereként Horváth Tamás rendezővel forgatta azt a filmet, amelyből a díjátadóra Erdélyi Ákos állított össze egy hétperces portrét.

A Prónay Sándor-díj 2025. évi kitüntetettjét Kende Gusztáv, az egyházzenei bizottság korábbi elnöke méltatta. Laudációjában kiemelte: Csorba István a magyar evangélikus egyházzene kiemelkedő alakja, életét a zene és a szolgálat hármasságában – hűen Istenhez, az egyházhoz és a nemzethez – élte meg. Budapesten született 1935-ben, és fiatalon a kelenföldi evangélikus gyülekezetben talált otthonra, már tizenévesen bekapcsolódott az ifjúsági és kórusmunkába. 1952-től részt vett a kelenföldi gyülekezet énekkari munkájában, majd ötvenöt éven át vezette a budavári gyülekezet énekkarát, amely az ő kezdeményezésére vette fel Heinrich Schütz nevét.

A Zeneakadémián végzett tanárként és karvezetőként a szocialista időszakban is vállalta az egyházi kórusvezetést. A Karénekeskönyv első és harmadik kötetének szerkesztőjeként is nevet szerzett az evangélikus zenei élet-

ben. Kórust szervezett az evangélikus teológián, míg főtitkári tisztséget töltött be az intézményben. Saját művei közül különösen ismertté vált az Erős vár a mi Istenünk korálfeldolgozása, amely a Reformáció 500 pályázat egyik leggyakrabban előadott darabja lett. Csorba István a komponálás mellett versírással is foglalkozott: Zenehíd és Hazám, Magyarország című köteteiben a hit, a zene és a hazaszeretet hangjai szólalnak meg. Kendeh Gusztáv aláhúzta: igen gazdag és sokoldalú életművet ismernek el, amikor az idén kilencvenedik születésnapját ünneplő Csorba István szolgálatát díjazzák.

A kitüntetett a köszönőbeszédekben úgy fogalmazott: élete és szolgálata során mindig Isten segítségére támaszkodott, különösen a múlt rendszerben, amikor az egyházi kórusvezetés vállalása bátorságot igényelt. Megköszönte a szakmai és emberi példát egykori tanárainak, akik védelmet nyújtottak az egyházzenészek számára nehéz időkben. Különleges emlékként idézte fel végül, hogy 1989-ben, Billy Graham magyarországi látogatásán háromezer fős ökumenikus kórust vezényelhetett. Az egység és a hit közös

erejét élhette át. „Az Urat dicsérhettük, az ő kegyelme tartott meg mindnyájunkat.” [Csorba Istvánról 2016-ban a Duna Televízió Mai hitvallások című műsorában készült portréfilm. Ez a Nemzeti Audivizuális Archívum oldalán nézhető vissza. Szerkesztő-riporter: Nagy László. Rendező: Horváth Tamás. – A szerk.] Az alkalmat Szontagh Márton csellójátékátette teljessé, Bence Gábor közös éneklésre hívta a megjelenteket, majd fogadással zárult a díjátadó ünnepség.

☞ STIFNER-KÖHÁTI DÓRA
Forrás: Evangelikus.hu

Bűnök és parancsolatok...

Néhány gondolat az ifjs filmklubról

(Szabó Árpád és Sári Eszter havi gyakorisággal megrendezett alkalmak)

Miért nézzünk fekete-fehér filmeket tizenévesekkel? Vajon van-e értelme elővenni az ötvenes, hatvanas évekbeli „kópiákat”, vagy eljárt az idő felettük?

Talán önmagában azzal, hogy én igyekszem (véltetően kevesebb, mint több sikerrel...) megválaszolni a kérdést, némileg tévúton járok, mert biztosan szerencsésebb lenne megkérdezni azokat a fiatalokat, akik most már két alkalommal vettek részt a péntek esti vetítéseken.

Szeptemberben – ahogyan azt a plakátokon is látták a testvérek – *A tanú-t*, míg októberben a *Hannibál tanár úr* című, 1956-ban – nem sokkal a forradalom kitörése előtt a mozikba került – Fábri Zoltán által rendezett filmet néztük meg. Bár a vetítés időpontja némileg időszerűkében került a reformáció ünnepére, korántsem biztos, hogy az időzítés elhibázott volt.

A Hannibál tanár úr – sokak által ismert története – ugyanis örök aktualitással bír; ráadásul a reformáció témájára is rímel.

Dr. Nyúl Béla, gimnáziumi tanár egy ártalmatlannak tűnő tanulmányt ír Hannibál haláláról, amelynek „normális” (!) vagy átlagosnak tekinthető történelmi időkben biztosan nem lenne aktuálpolitikai áthallása, de a '30-as évek Magyarországon (pontos időpontot nem tudunk, csak annyit, hogy már a numerus clausus után vagyunk) – szomorú módon – evidensen van. Nyúl tanulmánya ugyanis forradalmi uszítássá válik, ami a törvényes rendre tör.

Holott semmi más nem történik, minthogy egy általa – az I. világháborús fogsága alatt – megtalált, kolostor mélyén rejtőző dokumentumot megpróbál közkinccsá, leginkább pedig a tudományos gondolkodás részévé tenni.

Visszanyúlni az eredetihez. A forráshoz.

Formálni akar?

Igen. Részben a tudomány eszközével, de leginkább azzal az egyszerű és tiszta szeretettel, ami benne van. Diákjainak ezért nyomtatékkal vési a szívébe az alábbi latin mondást: ‘Epaminondas

adeo fuit veritatis diligens, ut ne joco quidem mentiretur'. Azaz: 'Epaminondas annyira szerette az igazságot, hogy még tréfából sem hazudott.' És Nyúl karaktere éppen ilyen. Tréfából sem hazudik, és szinte már a „blóddli” határáig egyszerű, gyermeketeg jó, saját igazát érvényesíteni nem képes figura.

A tudomány szentségében, az objektivitásban és A forrás valódiságában viszont feltétel nélkül hisz. És ezért – a botrányt kockáztatva is – kiáll.

És ezen a ponton kapcsolódik be október 31. és Luther Márton, aki „nem tehetett mást...”, mint állt, kiállt...

Mert nem hallgathat tovább, aki megtalálta és újra felfedezte A FORRÁST.

Luther formálni akart?

Igen. Formált és reformált.

Nem lenne teljesen igaz, ha azt írnám, hogy a fiatalokkal az októberi vetítésen – elsődlegesen – a reformáció és a Hannibál tanár úr összefüggéseiről beszélgettünk, de talán nem baj, ha ebben a kontextusban is végiggondoljuk a filmet. Abban viszont maximálisan egyetértünk Szabó Árpáddal – aki

az ifis filmklub értelmi szerzője, főszervezője és lebonyolítója –, hogy alkalmanként a tizen-, huszonévesek olyan gondolatokkal és komplex meglátásokkal lepnek meg minket, hogy joggal érezhetjük, korántsem csak ők tanulnak tőlünk, hanem mi is tőlük.

A közös filmezés tehát jó.

És bár azt nem állíthatjuk, hogy olyan változásokat eredményez, mint a reformáció, de az biztos, hogy mindannyiunkat – akik leülünk péntek esténként az új gyülekezeti teremben – formál, mert hatással van ránk. És nem(csak) a 60, 70 éves „filmtekercsek” által, hanem sokkal inkább az utána folytatott jó hangulatú és építő beszélgetések miatt!

Remélhetőleg soraimmal sikerült némileg felcsigázni az érdeklődést, és egyre több ifjú filmrajongóval találkozunk majd alkalmainkon!

...Mert filmet nézni is jobb együtt, mint külön-külön..., és jobb Kelenföldön, mint otthon...)

☞ SÁRIK ESZTER

BUDAPEST-KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS
EGYHÁZKÖZSÉG
(MAGYARI ISTVÁN U. 1-3.)

ELJÖN AZ ÚR

A KISPRÓFÉTÁK ADVENTJE

ZENÉS KARÁCSONYVÁRÓ IGEHIRDETÉS-SOROZAT

December 3. 18:00

Eljön szent helyéről (Mik 1,3)

Igehirdető: Gombkötő Beáta

Zenei szolgálattevő: Németh Sándor

December 10. 18:00

Eljön templomába (Mal 3,1)

Igehirdető: Szikra-Jeszencsák Lilla

Zenei szolgálattevők: Kassai Kitti és Oszacski László

December 18. 18:00

Eljön hozzánk (Hós 6,3)

Igehirdető: Molnár Lilla

Zenei szolgálattevők: Pax et Bonum Kamarakórus

(vezényel: Kiss Boldizsár)

Alkamainkra mindenkit szeretettel várunk templomunkban!

Házigazda: Angyal-Cseke Csaba

Márton ládája - mint fordított adventi kalendárium

Nincs olyan vallásos közhely, amit adventtel kapcsolatban le ne írtak volna már milliószor, ebben különösen is élen jár az ünnepre készülődő egyházi közeg. A köz-helyekkel persze nem az az elsődleges baj, hogy vannak, hiszen igazságokat fogalmaznak meg, hanem az, hogy a könnyebbik utat tárják elénk, és legtöbbször a szavak szintjén teljesednek csak be, és ki. Ha az adventi időszakban agyonhasznált szavakat összegyűjtenénk, bizonyosan az első tíz szó között lenne: a várakozás, az adakozás és az értékek. Mert mi lenne kedvesebb az emberi fülnek, mint az, hogy 'van mire, kire várni', hogy 'többet kap, aki ad', vagy éppen a „valódi értékeket” keressük, ne pedig a tárgyi dolgokat.

Kevés felemelőbb érzés van, mint elengedni a szlogeneket, a kliséket, a betanult mondatokat, és nulláról kezdeni a felkészülést. A tabula rasa pedig nem szólhat másról, mint tisztázni magunkban, valóban mire is kaptuk az adventi időszakot, úgyis mint ami eredetét tekintve böjti időszak. Az Isten - a prófétai tanúságtétel szerint - teljesen egyértelműen megfogalmazza, miről szól eredetileg advent, úgyis mint böjti időszak: "Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a jogtalanul fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házádba a szegény hajléktalant, ha meztelen embert látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől! Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az Úr dicsősége lesz mögötted." (Ézs 58, 6-8) Summa summarum: Istennek az olyan advent tetszik, amelyikben a hangsúly az elnyomottak, éhezők, hajléktalanok,

nyomorúságban és kirekesztettségben élők melletti kiállásban ölt testet. A formák különbözhetnek, a tartalom változatlan.

A kelenföldi evangélikus gyülekezet 2020 tavasza óta üzemelteti a Márton ládája adok-kapok ételdobozt a Bocskai úti lelkeszi hivatal előtt. Nem csak a gyülekezeti tagok, de a környék családjai is részt vesznek a láda fenntartásában. Sokak számára napi rutinná vált, hogy tesznek bele valami ételt, amivel rengeteget segítenek abban, hogy a rászorultak mindennapi kenyerre biztosított

legyen. Sajnos a folyamatosan elszegényedő társadalom égbe kiáltó jele, hogy - még Újbuda kellős közepén is - egyre többen élnek azzal, hogy használják a ládát, és onnan egészítik ki a napi betevőt. Olyanok is, akik az utcán élnek,

de olyanok is, akiknek van fedél a fejük felett, de ételre már nem telik. A Márton ládája non stop, 0-24-ben nyitva van, és lehetőséget biztosít a javak megosztására, mások megsegítésére, illetve arra, hogy bajban lévők, a társadalom, a város periferiájára sodródottak biztos bázisa lehessen.

Évek óta adventi kalendáriumként is működik az ételdoboz. Első évben szűk családom, későbbi években a kelenföldi gyülekezet vállalta, hogy a közösség egy-egy tagja örökbe fogad egy-egy adventi napot, amikor is ő a felelős, hogy megteljen a láda. Amolyan fordított adventi naptár ez, mert nem arról szól, hogy minden nap kapunk valamit egy ismeretlen angyaltól az adventi zsákban, hanem hogy minden nap adunk valamit egy ismeretlen vendégnek az adventi Márton-ládjába. A Jézustól tanult irgalom és az Atyától kapott teremtvédelmi fundamentumok különleges találkozása ez a hely, amin keresztül megélhetünk, megtapasztalhatunk egy olyan Lélektől megáldott adventet, egy olyan böjt mibenlétét, ami nem csak nekünk tetszik.

☞ GÁNC S TAMÁS

FORRÁS: EVANGÉLIKUS ÉLET

Charles Dickens - Urunk élete

Az író saját gyermekei számára írt műve

Másdoik fejezet

Amikor Heródes király meghalt, egy angyal jelent meg ismét Józsefnek és azt mondta neki, hogy most már elmehet Jeruzsálembe, nem kell félnie a gyermek miatt. József, Mária és Fia, Jézus Krisztus (általában így hívják őket: a Szent Család) útra kelt tehát Jeruzsálem felé, de útközben meghaltak, hogy Heródes fia lett az új király. Attól tartva, hogy esetleg ő is bántalmazni akarja a gyermeket, letértek az útról, és Názáretbe mentek, hogy ott telepedjenek le. Ott is éltek egyhuzamban, míg Jézus Krisztus tizenkét éves nem lett.

Ekkor József és Mária felment Jeruzsálembe, hogy részt vegyenek azon a vallási ünnepen, amelyet azokban a napokban tartottak a jeruzsálemi nagy templomban. Magukkal vitték Jézust is. Amikor vége volt az ünnepnek, sok-sok barátjukkal és rokonukkal keltek útra Jeruzsálemből vissza názáreti otthonukba. Az emberek akkoriban ugyanis a rablóktól való féltükben többen utaztak együtt. Az utak még nem voltak olyan biz-

tonságosak, mint ma, általában sokkal nehezebb volt az utazás.

Egy egész nap utaztak anélkül, hogy észrevették volna. Jézus nincs velük. A társaság ugyanis olyan nagy volt, hogy bár nem látták őt, azt gondolták, elvegyült a sok ember közé. De amikor rájöttek, hogy nincs ott, attól félve, hogy elveszett, nagy aggodalommal visszatértek Jeruzsálembe, hogy megkeressék. Meg is találták a templomban. Ott ült és a „doktorok”-nak nevezett tanult emberekkel társalgott Isten jóságáról és arról, hogy mindnyájunknak Istenhez kell imádkoznunk. Nem olyan „doktorok” voltak ezek, mint a mai orvosok, akik a beteget gyógyítják, hanem tudósok, okos emberek. S Jézus Krisztus akkora bölcsességet tanúsított mindabban, amit mondott nekik és amit kérdezett tőlük, hogy mindnyájan elámultak.

De amikor rátaláltak, hazament Józseffel és Máriával Názáretbe, és ott élt harminc vagy harmincöt éves koráig.

Élt abban az időben egy nagyon

jó ember, János, aki Erzsébetnek, Mária unokatestvérének volt a fia. S mivel az emberek gonoszak, erőszakosak voltak, gyilkolták egymást, és nem törődtek kötelességükkel, amellyel Istennek tartoznak, János (hogy jobbra tanítsa őket) szerte járt az országban, prédikált nekik, és kérte őket, hogy javuljanak meg. Mivel pedig jobban szerette őket, mint saját magát, s nem törődött azzal, hogy mi lesz vele, csak nekik tegyen jót, szegényesen teveszőr ruhába öltözött, s alig evett valamit, csupán egy sáska nevű rovar, amit útközben talált, meg vadmézet, amit a méhek a fák üregeiben hagytak. Sáskát ti nem is láttatok, mert az Jeruzsálem környékén található, az pedig nagyon messze van ide. Ugyanígy a teve is, de tevét talán már láttatok.

Jeruzsálemről nem messzire volt egy folyó, amelyet Jordánnak hívtak, s ennek a vizében keresztelte meg János azokat, akik eljöttek hozzá és megígérték, hogy megjavulnak. Nagy csoportokban igen sokan mentek hozzá. Elment Jézus Krisztus is. De amikor János meglátta őt, így szólt: „Miért kereszteljelek meg én téged, aki sokkal jobb vagy nálam?” Jézus Krisztus ezt válaszolta: „Engedd,

hogy ez most így legyen”. Így hát megkeresztelte őt János. S amikor megkeresztelkedett, megnyílt az ég, egy gyönyörű madár, olyan mint egy galamb, szállt le rá, és Isten szava hallatszott a mennyből, amint ezt mondta: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm”.

Jézus Krisztus ekkor elment egy vad és elhagyatott vidékre, a pusztába, s ott volt negyven napon és negyven éjszakán át, imádkozva, hogy hasznára lehessen az embereknek, taníthassa őket a megjobbulásra, és így haláluk után boldogok lehessenek a mennyben.

Amikor visszatért a pusztából, gyógyítani kezdte a betegeket csupán azzal, hogy rájuk tette a kezét, mert Isten hatalmat adott neki a betegek meggyógyítására, a vakok látóvá tételére és sok csodálatos és magasztos dolog elvégzésére, amelyekről majd még többet is mondok nektek, s amelyeket Krisztus „csodatételei”-nek neveznek.

Első csodáját egy Kána nevezetű városban végezte, ahova anyjával, Máriával ment el egy menyegzőre. Elfogyott a bor, s ezt Mária megmondta Jézusnak. Volt ott hat kőkorsó tele vízzel.

Jézus ezt a vizet pusztán keze felemelésével borrá változtatta. Akik ott voltak, mind ittak belőle.

Mert Isten hatalmat adott Jézus Krisztusnak, hogy ilyen csodákat műveljen, s ő ezeket azért tette, hogy az emberek megtudják, hogy ő nem közönséges ember, és elhiggyék, hogy Isten küldte el őt. Sokan, amikor hallottak erről, meg arról, hogy meggyógyítja a betegeket, hinni kezdtek benne. Amerre csak ment, nagy tömegek követték az utcákon és az utakon.

folytatjuk...

A mű eredeti címe: *The Life of Our Lord*. Fordította: Lükő Dezső, a rajzokat Pap Klára készítette.

Ó nines... De: Ő van!

A Bibliakuckósok és a
konfirmandusok közös
karácsonyi műsora.....

Kelenföldi Evangélikus Templom
2025. december 14.
10:30

Biblia a 21. században

A Brit Bibliatársulat átfogó elemzést tett közzé arról, hogy a kultúra, a vallás, a politika és a gazdaság világszerte hogyan alakítja az emberek Szentírással való kapcsolatát.

A „Pátmosz Tipológiai Jelentés,” amelyet a Bibliatársulatok Világszövetségével közösen, a Gallup adatelemzési módszereire építve dolgoztak ki, hét „missziológiai klaszter” keretében nyolcvanöt országot és területet vizsgál és elemzi a Bibliával kapcsolatosan ezekben található jelenlegi lehetőségeket és akadályokat.

A jelentés a már idén áprilisban közzétett „Patmos World Bible Attitudes Survey” nevű – legnagyobb ilyen típusú – tanulmány eredményeire épül, amely több mint 91 000 embert érintett.

A kutatás kimutatta, hogy világszerte az emberek nagy többsége hisz Istenben vagy egy felsőbb hatalomban, és a hét globális klaszter közül ötben a vallás továbbra is fontos szerepet játszik a mindennapi életben.

Azt is kiemelte, hogy a Biblia iránt feltűnő nyitottság mutatkozik, a nem keresztények 10%-a fe-

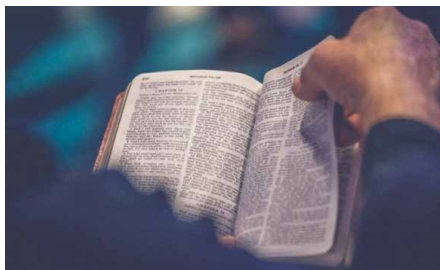
jezte ki érdeklődését, hogy többet szeretne tudni róla.

A Bibliatársulatok számára a felmérés és az új tipológiai jelentés együttesen túlmutat a Szentíráshoz való egyszerű hozzáférés szükségességén, és rávilágít azoknak a konkrét körülményeknek a fontosságára, amelyek segítik – vagy meggátolják – az embereket abban, hogy ténylegesen olvassák, jobban megértsék és alkalmazzák a Bibliát.

Ami hazánkat illeti, a Magyar Bibliatársulat új adománygyűjtő akciójának célja a jelnyelvi bibliafordítás támogatása.

Forrás: <https://www.christiandaily.com/news/major-new-report-maps-how-the-world-engages-with-the-bible>
<https://bibliatarsulat.hu/>

☞ BERNHARDT DÓRA

Karácsonyi énekek a Második próbafüzetben

Az 1982-ben megjelent énekeskönyvünkben kitűnő válogatást találunk karácsonyi énekekből. Mind a magyar, mind a német énekkincs méltán van képviselve, s a szerkesztők figyeltek arra is, hogy az ünnep teológiája tisztán jelenjék meg az énekszövegekben. Mindemellett kedves és fülbemászó dallamokat találunk ebben a fejezetben, amelyek alkalmasak istentiszteleti és családi használatra egyaránt. Megállapíthatjuk, hogy nincs különösebb okunk arra, hogy a karácsonyi repertoárt megváltoztassuk, inkább csak gyarapítás jöhet szóba. Olyan énekeket kerestünk hát a szerkesztési munka során, amelyek hidat építenek eddig meg nem közelített kultúrák felé.

Vegyük sorra a próbafüzet karácsonyi énekeit, vizsgáljuk meg, melyik miféle új útra hívogat!

Csillagfényes éjszakán angyalszózat hangzik (045)

Műfaját tekintve ez az ének noél, azaz francia karácsonyi ének. A noélek a XV-XVI. században születtek, s a barokk korra

oly kedvelté váltak, hogy több francia zeneszerző is kiadott teljes kötetet orgona-feldolgozásaikból. A XX. században e dallamok egy része elterjedt az angolszász országokban is, így a rádiózás és a lemezipar ismertté tette őket mindenütt. A Csillagfényes éjszakán kezdetű ének így ismerősen csenghet fülünknek. Bájos dallam, illő a kedves szöveghez, ami egyszerű szavakkal ábrázolja a betlehemi jelenetet, Jézus születését. A magyar változatot a baptista énekeskönyvben találjuk, Szak Antal versével. Ez az ének tehát hidat képez a felekezetek között, nyitás a baptista énekrepertoár felé.

Az égbolt megnyílik, angyalkórus énekel (046)

Az ifjúsági énekek közül való Jaakko Löytty éneke. Reméljük ugyan, hogy minden nemzedék, korosodván, lépésről lépésre visszatalál a klasszikus énekek értékeihez, mégis elképzelhető, hogy nosztalgikus örömet szerez az énekeskönyvben is találkozni egy-egy gitáros énekkel. Ez a finn karácsonyi ének a hetvenes években

terjedt el; érdekes most megvizsgálni, van-e még annyi erő benne, hogy örömmel énekelje a mai gyülekezet is. Híd régen elmúlt fiatalságunk felé.

Jó a teremtés, csodálatos mennyég! (047)

Rétről ismerős dallamon szólal meg ez a karácsonyi ének: a 371 számú énekünk dallamán (Felséges Jézus, világ fejedelme). A XIX. században terjedt el e sziléziai népdal Európa-szerte. Sokáig úgy hitték, hogy középkori zarándok-ének dallama ez az ének. Még Liszt Ferenc is belekomponálta a Szent Erzsébet legendába. A közelmúlt kutatásai bebizonyították, hogy újabb keletű a dallam, sziléziai népdal a romantika századából. Az északi népek protestáns egyházai Bernhard Severin Ingemann karácsonyi versével éneklük. A vers központi gondolata az, hogy az angyalok karácsonyi Gloria éneke visszhangzik minden időben, ma is. S a karácsony komolyan vett öröme békét teremt viszálykodó világunkban. Pap Kinga fordítása hidat képez az északi evangélikusság karácsonyi énekei felé.

Paradicsom mezejibe (048)

Különös érték ez a magyar népdal, öröm, hogy szélesebb körben megismerhetjük.

A magyar népzeneben nem bővelkedünk egyházi témájú énekekkel. Ezért kiemelten fontos, hogy az ilyen örökségünket ápoljuk. A „Paradicsom mezejibe” kezdetű népdal dallama valójában a Mennyből jövők most hozzátok (EÉ 150) korál magyar népi változata. Többféle szövegvariánssa közül a próbaüzetben közölt szöveg a legértékesebb, amely a rengő bölcső mellett a megváltás keresztfáját is megénekel. Hidat képez így a népzene felé, de a karácsony és a nagyheti események között is.

Ne felejtjük: a próbaüzetek valójában kipróbálási célt szolgálnak. Kérjük a visszajelzéseket, mely énekek kerüljenek bele a majdani énekeskönyvbe.

☞ BENCE GÁBOR
KÁNTOR

„Megkerült, Megtalált, Megvásárolt”

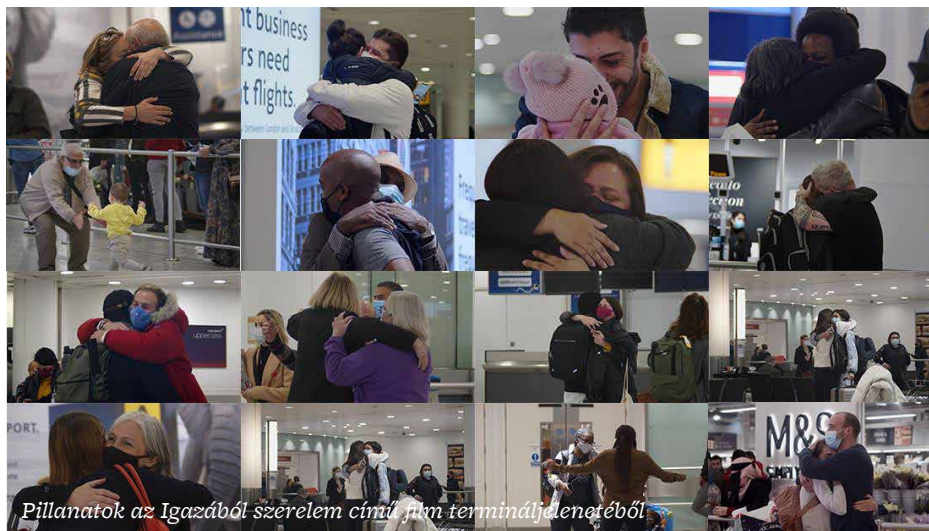
válogatás az Evangélikus Országos Gyűjtemény új szerzeményeiből

Az Evangélikus Országos Múzeumban 2025 november 6-án nyílt meg az a rendhagyó tárlat, melyen a látogatók válogatott tárgyakon, könyveken és dokumentumokon keresztül kaphatnak betekintést az egyházi gyűjtemények szerzeményezésének műhelytitkaiba. A „Szedjétek össze a maradékot, hogy semmi se vesszen kárba!” jézusi mondat (Jn 6,12) akár mottója is lehetne a kiállításnak. Az evangélikus múlt és identitás sokféleségében rejlő teljességre utal a válogatás, hiszen minden kiállított tárgy mögött emberi sorsok, közösségi emlékezet és hitvallás is rejlik. A Szakonyi testvérek portréi, amelyet a család az evangélikus kötődése okán ajánlott fel a múzeumnak; az Etiópiából származó szentélyrekesztő, amely egy hagyatékból került elő, s távoli, mégis biblikus látásmódjával tágítja az evangélikus örökség horizontját; valamint az ajkai szentségtartó, amelyet a gyülekezet három évszázadon át őrzött kegyelettel, bár maga sosem használta. „Nem egyszerűen tárgyakat gyűjtünk – fogalmazott Liska András, régész, múzeumigazgató

megnyitó beszédében –, hanem emlékeket, életeket, kapcsolódásokat.” Majd hozzáfűzte: „A múzeum nem a múlt raktára, hanem az emlékezés élő helyszíne”. Valóban, a kiállítás célja nemcsak az, hogy az új szerzeményeket az érdeklődők elé tárják, hanem az is, hogy „a nagyon különböző tárgyakat úgy mutassuk be, hogy az a teljességet sugallja”. Az evangélikus múlt darabkái – egy-egy levél, könyv, műtárgy vagy festmény – együtt képezik azt az egészet, amelyet a közösségi emlékezet hordoz.

A kiállított tárgyak kalandos utat jártak be a megszületésüktől a múzeumi kiállítóteremig tartó vándorlásuk során, egyedi történetükön keresztül a látogató átélheti a kincskeresés izgalmát, a történelem sokszínűségét.

☞ HARMATI BÉLA LÁSZLÓ
A KIÁLLÍTÁS KURÁTORA

Pillanatok az Igazából szerelem című film termináljelenetéből

Dr. Oszvald Péter vendéglőzése
a FÉK-en

Isó M. Emese előadást tart
a Férfikörnek

Harmati Béla megnyitja a 23. ŐGyH-ét

Isó M. Emese megemlékezése Luther házasságáról

Énektanulás a CsIT-en

Tanítás a CsIT-en

Életképek a Fügefafa óvodából: hittanóra, lampionos felvonulás

Pódiumbeszélgetés a Mennyei Ének című könyvről az őszi gyülekezeti hétvégén

Angyal-Cseke Csaba hatodéves hirdette Isten ígését a Külső-Kelenföldi Református Egyházközség templomában reformáció ünnepén

Gyülekezetünk életéből

A **Férfikör** őszi alkalmain **Dr. Oszvald Péter** aneszteziológus *Jó hírek az élet határáról* címmel és **Dr. Isó M. Emese** művészettörténész *Ikonográfiai különlegességek a késő középkori művészetben* címmel tartottak igen értékes vetített képes előadást. Ugyancsak művészettörténész testvérünk tartott *Luther Márton és Bóra Katalin házassága* címmel izgalmas előadást az idei, immár **23. Őszi Gyülekezeti Hétvégénk** nyitónapján. (lásd fényképeket!)

Az idei **Női kör** alkalmain az Apostolok Cselekedetei iratot tanulmányozzák az asszonytestvérek.

Október 25-én templomunkban vettünk földi búcsút gyülekeztünk mindvégig hűséges volt presbiterétől, **Dr. Mocskonyi Miklós (83+)** gépészmérnök testvérunktól. Ravatala mellett Blázy Árpád az Útmutató az napi igéje alapján hirdette a feltámadás örök evangéliumát: *Isten kenyere a mennyből száll alá, és életet ad a világnak!* (Jn 6,33)

E helyről is hálás köszönetet mondunk azon kedves Testvérünknek,

aki templomunk hangosításának felújítására 400 000 Ft-ot adományozott.

November 22-én a **Botta-Kendeh ifjúság** tartotta alkalmát a tanácsteremben, áhítattal Gáncs Tamás szolgált.

A **Boltív-esték** novemberi házigazdája **Férfikörünk** volt. Az alkalmon adventi énekek tanulása mellett *A dél-dunántúli evangélikus németiség történetéről* címmel **Dr. Gáspár Zoltán villamosmérnök** vetített képes előadással, Blázy Árpád pedig áhítattal szolgált.

November 23-án **gyertyagyújtással és imádságban** emlékeztünk meg az előző évben előrement szeretteinkről.

November 28-án a **Jeruzsálemi Szent János Szuverén Rend – Kórház lovagok** újabb jótékonyági hangversenyt tartottak templomunkban. A gazdag tartalmú műsor keretében többek között Liszt, Kodály és Bárdos művek csendültek fel. Igei köszöntőt Blázy Árpád mondott.

November 29-én tartottuk az **adventi kézművest délutánt** gyülekezetünk gyermekeinek.

Advent első vasárnapján, **november 30-án mutatkoztak be konfirmandusaink** a 10.30-as istentiszteletünkön, melyet gyülekezetünk több kis csoportja szorgos előkészületének köszönhetően **karácsonyi jótékonyági vásár** követett.

December 2-án este került sor az újabb **kerületi ökumenikus lelkesztálálkozóra** új gyülekezeti termünkben, melynek házigazdái gyülekezetünk lelkészei voltak.

December 4-én **Szent Borbála napi ökumenikus istentisztelet** tartanak a Sziklatemplomban, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület meghívására. Igét hirdet: Sárík Eszter.

December 7-én **svéd nyelvű** istentiszteletet tartunk templomunkban.

A Férfikör adventi alkalmára (december 8., 18 óra) **Dr. Terbe Rita** építész testvérünk érkezik közénk, aki *Integrált rétegek – a Károlyi-Csekonics Palota rekonstrukciója* címmel tart előadást.

December 9-én tartjuk idei **mun-
katársi karácsonyunkat** az Evangélikus Országos Múzeumban.

Advent 3. vasárnapján, december 14-én 10.30-kor tarjuk idei **karácsonyváro gyermekműsorunkat**. Ugyanezen a napon tart koncertet az **Inferno Minor** kórus.

December 16-án lesz az idei **karácsonyi nyugdíjas bibliaóránk** az új gyülekezeti teremben.

Január 4-én, 9.30-kor tartjuk **vízkereszt** **családi istentiszteletünket**.

A KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS GYÜLEKEZET
ISTENTISZTELETI RENDJE 2025. DECEMBER 7. – 2026. JANUÁR 6.

„Egyenesedjétek fel, és emeljétek fel fejéteket,
mert közeledik a megváltásotok.” (Lk 21,28)

DECEMBER 7. ÁDVENT 2. VASÁRNAPJA

8 óra úrv.	Blázy Árpád
9 óra (Farkasrét)	Sárik Eszter
9:30 óra úrv.	Gáncs Tamás családi
10:30 óra úrv.	Blázy Árpád
18 óra	Sárik Eszter vespera

DECEMBER 14. ÁDVENT 3. VASÁRNAPJA

8 óra úrv.	Sárik Eszter
9 óra (Farkasrét)	Blázy Árpád
10:30 óra úrv.	Sárik Eszter betlehemezés
18 óra	Blázy Árpád vespera

DECEMBER 21. ÁDVENT 4. VASÁRNAPJA

8 óra úrv.	Gáncs Tamás
9 óra (Farkasrét)	Angyal Cs. Csaba
10:30 óra úrv.	Gáncs Tamás
18 óra	Angyal Cs. Csaba vespera

DECEMBER 24. KARÁCSONY ESTE

14 óra (Farkasrét)	Blázy Árpád
16 óra úrv.	Blázy Árpád

DECEMBER 25. KARÁCSONY ÜNNEPE

8 óra úrv.	Sárik Eszter
9 óra (Farkasrét) úrv.	Gáncs Tamás
10:30 óra	Blázy Árpád gyermekistentisztelet
10:30 óra úrv.	Sárik Eszter
18 óra	Gáncs Tamás

DECEMBER 26. KARÁCSONY 2. NAPJA

8 óra úrv.	Gáncs Tamás
9 óra (Farkasrét) úrv.	Blázy Árpád
10:30 óra úrv.	Gáncs Tamás örömmzés

DECEMBER 28. KARÁCSONY Ü. U. VASÁRNAP

8 óra úrv.	Angyal-Cs.Csaba lit: Gáncs Tamás
9 óra (Farkasrét)	Veperdi Zoltán
10:30 óra úrv.	Angyal-Cs.Csaba lit: Gáncs Tamás

DECEMBER 31. ÓÉV

18 óra	Blázy Árpád
--------	-------------

JANUÁR 1. ÚJÉV

9 óra (Farkasrét) úrv.	Gáncs Tamás
10:30 óra úrv.	Gáncs Tamás

JANUÁR 04. KARÁCSONY ÜNNEPE UTÁNI 2. VASÁRNAP

8 óra úrv.	Blázy Árpád
9 óra (Farkasrét)	Gáncs Tamás
9:30 óra úrv.	Sárik Eszter családi
10:30 óra úrv.	Blázy Árpád

JANUÁR 06. VÍZKERESZT ÜNNEPE

18 óra	Angyal-Cs. Csaba vespera
--------	-----------------------------

A könyv kapható iratterjesztésünkben is!

Hivatali rend

Lelkeszi hivatal:

1114 Budapest, Bocskai út 10.
Hétfő-péntek 9-13 óra

Telefonszámok:

Lelkeszi hivatal

GÁNC S TAMÁS IGAGZATÓLELKÉS Z
BLÁZY ÁRPÁD PARÓKUSLELKÉS Z
SÁRIK ESZTER BEOSZTOTT LELKÉS Z
ANGYAL-CSEKE CSABA HATODÉVES
MAJERNÉ VÁRNAI KRISZTINA IRODAVEZETŐ
BUDAY DORKA HITOKTATÓ
BEDECS RÉKA HITOKTATÓ
BENCE GÁBOR KÁNTOR, KARNAGY
NÉMETH SÁNDOR KÁNTOR, ORGONISTA
CSANÁDY ANNA EGYHÁZFI
MÜLLER GYÖRGY KERTÉS Z, KARBANTARTÓ

1/361-2159
20/824-3703
20/824-2907
70/365-1488
70 210-0724
20/524-8787
20/824-5370
20/775-3891
20/824-4524
20/824-2762
70/455-0041
20/573-3140

Kelenföldi evangélikus hírlevél

A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség ingyenes lapja

1114 Budapest, Bocskai út 10. kelenfold@lutheran.hu,
Fent vagyunk a Facebookon: Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet
Farkasrét: XI. Németvölgyi út 138.

Szerkesztőség: ANGYAL-CSEKE CSABA, BERNHARDT DÓRA, BENCE JUDIT, BENCZE ANNA,
BLÁZY ÁRPÁD, GÁNC S TAMÁS, HARMATI BÉLÁNÉ, ISÓ M. EMESE, SÁRIK ESZTER,
Szerkesztőségi ügyekben kereshető: ISÓ M. EMESE (emese.iso@lutheran.hu)
Megjelent 300 példányban. A lap készítéséhez adományokat köszönettel elfogadunk,
melyeket a templomi perselybe kérünk betenni.
Felelős kiadó: Harmati Béla; nyomdai előkészítés: Kovács András;
nyomdai kivitelezés: VAREG HUNGARY KFT. (www.vareg.hu); felelős vezető: Egyed Márton

